

مداری

ایین پاسداری

شرح دعای بیست و هفتم علی بن ابی طالب علیه السلام

استاد محمد باقر تحریری

سرشناسه: تحریری، محمدباقر، ۱۳۳۴ -

عنوان قراردادی: صحیفه سجاده . دعای بیست و هفتم . فارسی - عربی . شرح
عنوان و نام پدیدآور: آیین پاسداری : شرح دعای بیست و هفتم صحیفه سجاده /
محمدباقر تحریری؛ ویراستار علیرضا تاجیک.

مشخصات نشر: تهران: حوزه علمیه مروی، انتشارات: موسسه صراط مستقیم، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص.

شابک: ۹-۳-۹۴۷۰-۶۲۲-۹۷۸

عنوان دیگر: شرح دعای بیست و هفتم صحیفه سجاده.

موضوع: علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق. صحیفه سجاده -- نقد و تفسیر

موضوع: Ali ibn Hosayn, Imam IV. Sahifeh Sajjadih -- Criticism and interpretation

موضوع: دعاها، Prayers

رده بندی کنگره: BP۲۶۷/۱

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۷۲

شماره کتابخانه ملی: ۹۰۵۴۰۰۸

عنوان: آیین پاسداری

شرح دعای بیست و هفتم صحیفه سجاده

نویسنده: محمدباقر تحریری

ناشر: حوزه علمیه مروی و موسسه صراط مستقیم

ویراستار: علیرضا تاجیک

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول | زمستان ۱۴۰۱

چاپ و صحافی: بوستان کتاب

شابک: ۹-۳-۹۴۷۰-۶۲۲-۹۷۸

انتشارات مروی

دییاجه ۹

مقدمه ۱۳

- ۱۳ دعا، روشی برای انتقال معارف
- ۱۳ مرزداران ممالک اسلامی
- ۱۴ مرزداران معارف اسلامی
- ۱۵ معنای صلوات در دعاها
- ۱۶ تجلی اسمای الهی در عالم
- ۱۷ عزت الهی، مانع نفوذ دشمن
- ۱۸ صاحبان عزت حقیقی
- ۲۰ حقایق توحیدی، ریشه احکام شرعی
- ۲۱ تنها ریشه معارف و احکام دین
- ۲۳ رابطه دعا با تکلیف محوری
- ۲۴ راه حفظ عزت
- ۲۷ حافظ حقیقی عالم
- ۲۸ طلب تأییدات الهی برای مرزبانان
- ۳۰ دفاع برای اظهار شوکت دین
- ۳۱ طلب هدایای الهی برای مرزبانان

- ۳۴ زمینه‌های حفظ عنایات الهی
- ۳۵ امتحانات الهی در برخورد با نعمت‌ها
- ۳۹ توجه به کمیت مرزبانان
- ۴۰ کیفیت سلاح مرزبان
- ۴۲ راه و رسم مرزبانی
- ۴۳ لزوم الفت بین مرزبانان
- ۴۴ لزوم التزام به تدبیر الهی
- ۴۸ اهتمام به اداره زندگی مرزبانان
- ۴۹ خدا، تنها برطرف‌کننده نیاز مرزبانان
- ۵۱ طلب نصرت الهی برای مرزبانان
- ۵۲ خواستن صبر از خداوند برای مرزبانان
- ۵۶ لزوم جاده‌اندیشی برای مرزبانی
- ۶۱ لزوم آگاهی به فنون مرزبانی
- ۶۳ حالات مطلوب مرزبانی
- ۶۴ الف • فراموشی یاد دنیا
- ۶۸ ب • فراموشی مال فتنه‌گر
- ۷۲ ج • توجه به مواهب الهی
- ۸۱ اهداف مقابله با دشمن
- ۹۷ ب • برخورد با شدت با دشمنان
- ۱۰۱ ابعاد تقویت اهل اسلام و اهداف آن
- ۱۱۳ هدف اصلی آفرینش
- ۱۱۵ اهداف جهاد با مشرکان
- ۱۱۶ الف • مقابله با شرک
- ۱۱۸ ب • کمک ملانکه
- ۱۱۹ ج • استقرار توحید در عالم
- ۱۲۳ جهانی بودن حاکمیت دین الهی

- راه‌های از بین رفتن دشمن ۱۲۷
- انواع غلبه بر دشمن ۱۳۱
- الف • سلب آرامش از دشمن ۱۳۲
- ب • آمادگی نظامی و تربیت نیرو ۱۳۳
- سرسختی در برابر دشمن دین الهی ۱۳۵
- امور مطلوب برای رزمندگان ۱۳۹
- ۱. قوت ایمان و هدف بالا ۱۴۰
- ۲. فراهم کردن وسایل جهاد ۱۴۰
- ۳. داشتن همراهان ۱۴۰
- ۴. فراهم کردن لوازم زندگی ۱۴۱
- ۵. کنترل تمایلات دنیایی ۱۴۱
- عمومیت دعا برای جهادگران فرهنگی ۱۴۲
- انواع ولایت بر انسان ۱۴۳
- صفات مطلوب برای رزمندگان ۱۴۹
- الف • نیت خوب ۱۵۰
- ب • داشتن سلامت جسمانی ۱۵۰
- ج • عافیت روحی ۱۵۱
- د • دوری از ترس ۱۵۲
- ه • تحصیل جرئت در کار ۱۵۳
- و • نیرومندی در برابر دشمن ۱۵۴
- ز • نزول نصرت الهی ۱۵۶
- ح • فراگیری راه و روش دینی ۱۵۷
- ط • استحکام در حکم کردن ۱۵۷
- ی • دوری از ریا ۱۶۱
- ک • پرهیز از سمعه ۱۶۲
- ل • مطلوبیت اخلاص در همه شئون ۱۶۷

- ۱۷۱ زمینه‌های پیروزی رزمندگان
- الف • کوچک شمردن دشمن ۱۷۱
- ب • همت بلند و لوازم آن ۱۷۳
- ج • کشتن و اسیر کردن دشمن ۱۷۴
- د • تلاش برای امنیت مرزهای مسلمانان ۱۷۶
- ه • عقب راندن دشمن ۱۷۸
- و • رسیدن به سعادت و شهادت ۱۷۹
- ۱۸۱ وظایف مسلمانان در برابر رزمندگان و مرزبانان
- الف • رسیدگی به امور منزل آنان ۱۸۲
- ب • حفاظت از امور خانواده رزمندگان ۱۸۲
- ج • کمک مالی به آنان ۱۸۲
- د • تجهیز رزمندگان ۱۸۳
- ه • ترغیب به حضور در جنگ ۱۸۳
- و • دعا برای آنان ۱۸۳
- ز • حمایت از بازماندگان ۱۸۳
- ۱۸۵ اشتراک مسلمانان با رزمندگان
- ۱۹۱ امور لازم برای هر مسلمان
- الف • اهتمام به حفظ اسلام ۱۹۲
- ب • مقابله با شرک و اهل آن ۱۹۴
- ۱۹۷ طلب رحمت بر پیامبر ﷺ و ائمه
- ۲۰۶ تمسک به صفات جمالی خداوند

دیباچه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ
 رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ^۱

خداوند متعال انسان را به گونه‌ای آفریده است که برای رسیدن به کمال حقیقی، نیاز به تلاش بیشتر از روی آگاهی دارد، آگاهی از هدف، راه و روش سیر به سوی آن و نیز آگاهی از موانع رسیدن به هدف و تحصیل شرایط و رفع موانع، از لوازم زندگی انسانی است.

هر مقدار هدف بالا باشد نیاز به تلاش برای تحصیل شرایط و رفع موانع بیشتر خواهد بود و همچنین موانع سر راه انسان بیشتر و متعادل می‌شود.

با توجه به معارف قرآن و سنت روشن می‌شود که هدف عالی از آفرینش عالم و انسان، قرب انسان به خدای متعال است^۲ و این قرب جز با خضوع به درگاه الهی^۳ با تبعیت از دستوراتش و دستورات فرستادگانش و مبارزه با دشمنان خدا و دین الهی و فرستادگان او حاصل نمی‌شود.^۴ از آن جا که دشمنان خدا در حقیقت دشمن انسان نیز هستند،^۵ دشمن انسان نیز دو گونه

۱. بقره، ۲۱۸.

۲. انشقاق، ۶.

۳. ذاریات، ۵۶.

۴. یس، ۶۰، ۶۱.

۵. بقره، ۱۶۸؛ انفال، ۶۰.

است، دشمن داخلی و دشمن خارجی، مبارزه با این دشمنان، سبب حیات ابدی انسان می شود.^۱

دشمن داخلی عبارت است از تمایلات دنیایی که برای امتحان در وجود انسان گذارده شده تا با آگاهی و اختیار آن ها را کنترل کرده و تحت حاکمیت تمایلات الهی مانند حقیقت جویی، کمال مطلق خواهی، زیبایی خواهی، با تبعیت از دستورات دین در آورد، و دشمنان خارجی نیز دو نوعند که هر دو با جلوه های دنیایی برای انسان مومن به عالم غیب و دین الهی، می خواهد او را از مسیر حق و حقیقت و خضوع به درگاه حضرت حق باز دارند و به خضوع در برابر خویش و مخالفت با دین الهی ترغیب کنند،^۲ و چون دین الهی خضوع در برابر حق تعالی را برای انسان تعریف کرده،^۳ در شئون گوناگون زندگی دستور دارد، و یکی از مهمترین شأن انسان که در پرتو آن، تلاش و مجاهدت ها و کمالات گوناگون انسان شکل می گیرد، جامعه و حاکمیت بر انسان هاست^۴ و خدای متعال خواسته است که این شأن نیز الهی باشد و جز او بندگی نشود، از این جهت دشمنان خارجی نمی خواهد دین الهی پا گرفته و تحقق و تداوم پیدا کند،^۵ و با کمک دشمن دیگر یعنی شیطان و وساوس او از راه های گوناگون در جهت از بین بردن دین الهی و حاکمیت آن نقشه ریخته و همواره در طول تاریخ برخوردهای ناگواری با مومنان و حاکمان الهی داشته اند.^۶

یکی از دستورات حیات بخش و نجات دهنده دین الهی و انسانیت دفاع از کیان اسلامی با هر وسیله ممکن است،^۷ و برای آن فضیلت ها و آثار والایی را

۱. صف، ۱۴.

۲. فاطر، ۶؛ بقره، ۲۱۲؛ انفال، ۴۸.

۳. روم، ۳۰.

۴. حدید، ۲۵؛ نساء، ۱۰۵؛ شوری، ۱۳.

۵. صف، ۸.

۶. ممتحنه، ۱.

۷. نساء، ۷۴.

بیان کرده است،^۱ و چون حکمت این دستور حفظ کرامت دین و مومنان است برای پیاده شدن آن نیاز ویژه‌ای به تحصیل بینش مناسب و محکم بودن ایمان به عالم غیب و آخرت و التزام به دستورات الهی در زندگی و مبارزه نفسانی با تقاضاهای غیرخدایی و وسوس شیطانی است از این جهت در بیانات قرآن و سنت به دو گونه جهاد دستور داده‌اند:

۱- جهاد با نفس و هواهای آن که جهاد اکبر نامیده شده^۲

۲- و جهاد با دشمنان دین که جهاد اصغر نام دارد.^۳

امام سجاد علیه السلام در دعای ۲۷ صحیفه مبارکه در ضمن دعا برای مرزبانان و پاسداران از حریم حکومت دینی و ملت مسلمان، وظیفه‌های مهم اخلاقی و نفسانی را برای آنان بیان فرموده که در ضمن پاسداری از کیان اسلامی از تعرض دشمنان دین، ایشان از تعرض هواهای نفسانی و دنیاگرایی در امان باشند، علاوه بر کسانی که این زندگانی را در مقابله با دشمنان به انواع گوناگون تجهیز می‌کنند فضایی را از خداوند طلب می‌نماید و در ضمن فهمیده می‌شود که مرزبانان و مدافعان از حریم معارف دین و معارف ولیای دین در چه درجه‌ای از مقامات معنوی قرار دارند.

محمد باقر تحریری

۱۳ آبان ۱۴۰۱

۱. بقره، ۲۱۸؛ انفال، ۷۴؛ توبه، ۲۰ و ۱۱۱.

۲. نازعات، ۲۰ و ۲۱.

۳. معانی الاخبار، ص ۱۶۰، روایت ۱.